

Översiktsplan för Göteborg och Mölndal

- Fördjupad för Mölndalsåns dalgång

Rapport PARALLELLA SKISSUPPDRAG: Gestaltningssidé för grönstruktur i Mölndalsåns dalgång

Genomförande:

Vid gestaltning av miljön utmed Göteborgsvägen-Mölndalsvägen finns en ambition att länka samman bebyggelsen, trafikområden och parkområden till en stadsmiljö. Idag finns få tillgängliga gröna ytor. Även den visuella miljön behöver förbättras. Tillsammans handlade Göteborg och Mölndal upp parallella skisser som stöd för att utveckla en gemensam helhetsidé för grönstrukturen inom planområdet och fästa uppmärksamhet på dalgångens gröna värden. Frågan var hur grönstrukturen kan utvecklas och den gröna upplevelsen förstärkas.

Inom Mölndals stad finns ett grönstrukturprogram till Översiktsplan 2006 med rekommendationer för dalgången. T ex. utveckla de gröna stråken tvärs dalgången, öka tillgängligheten till Mölndalsåns stränder, ge Mölndalsån en framträdande roll i stadsbilden. Göteborg avser utveckla verksamhetsområdet utefter Mölndalsvägen till blandstad varvid behovet ökar av en god och inspirerande park- och promenadmiljö som tillgång för bland annat tillkommande bostäder.

Tre kontor inbjöds: Tema, WSP och Mareld. Arkitekternas förslag presenterades och diskuterades vid ett gemensamt seminarium. Vid detta deltog:

Lars Nilsson, WSP
Anna Widman, WSP
Sara Vikstrand, Tema
Hanna Frisk, Tema
Bo Larses, Mareld
Birgitta Jeppsson, SBK Mölndal
Lars-Erik Jevås, MoH Mölndal
Leif-Henrik Andersson, GK Mölndal
Agneta Thörnqvist, GK Mölndal
Bodil Magnusson, KoF Mölndal
Inger Bergström SBK Göteborg
Sirpa Ruuskanen Johansson SBK Göteborg
Pernilla Rydeving, Miljöförvaltningen Göteborg
Eva Glader, PoN Göteborg
Helena Bjarnegård, PoN Göteborg
Marie Johnsson, Göteborg Vatten

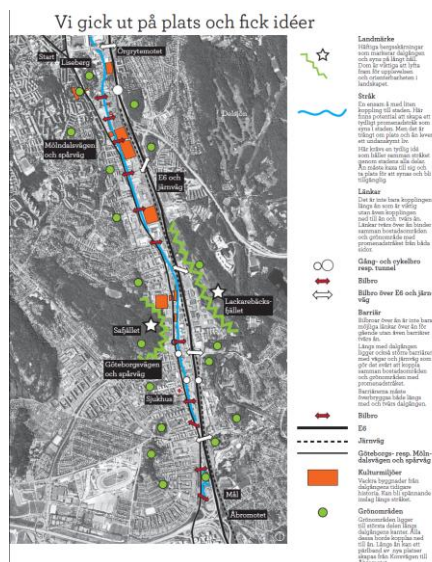
Tre förslag:

Tema - Den gröna tråden

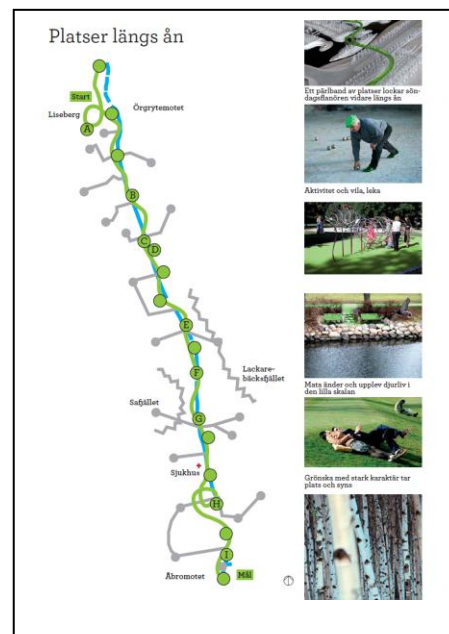
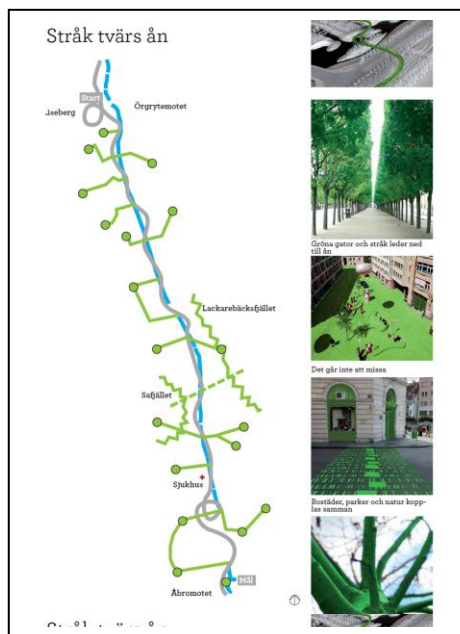
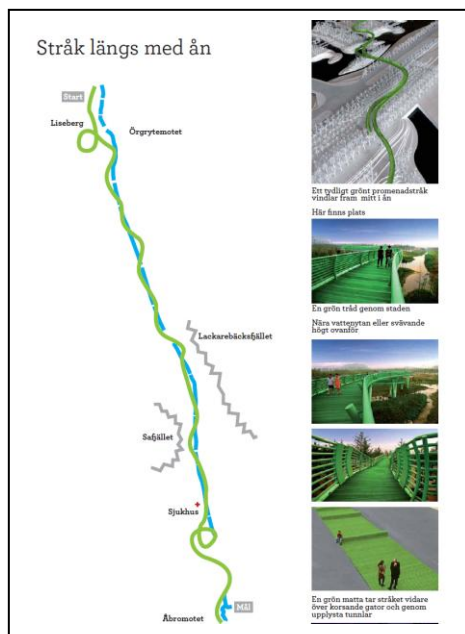
Temas förslag handlar om att förstärka sambanden mellan de gröna tillgångar som redan finns och bygga ut den visuella styrkan av det gröna.

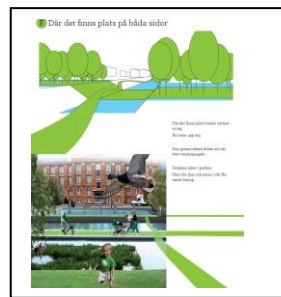
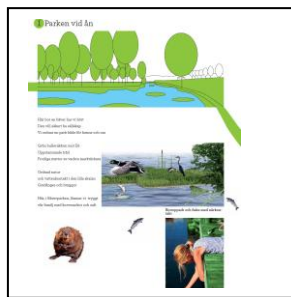
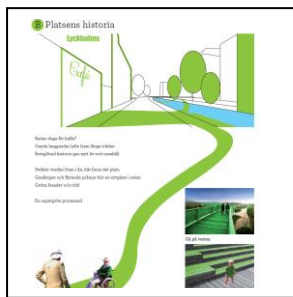
Koncept

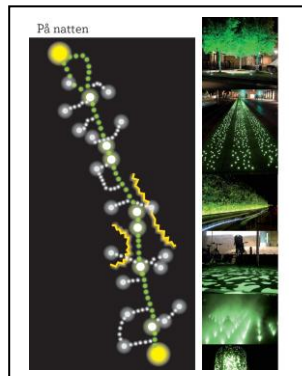
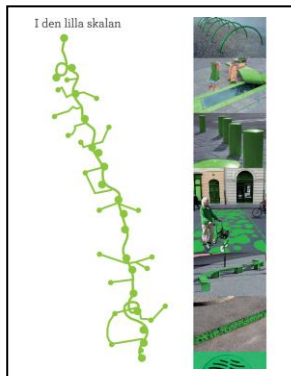

Analys

Temagruppens förslag bygger på att ett tydligt tema, t ex grön färg, binder samman och uppmärksammar. Nedan exempel på idéer vid olika platser

Kommentar:

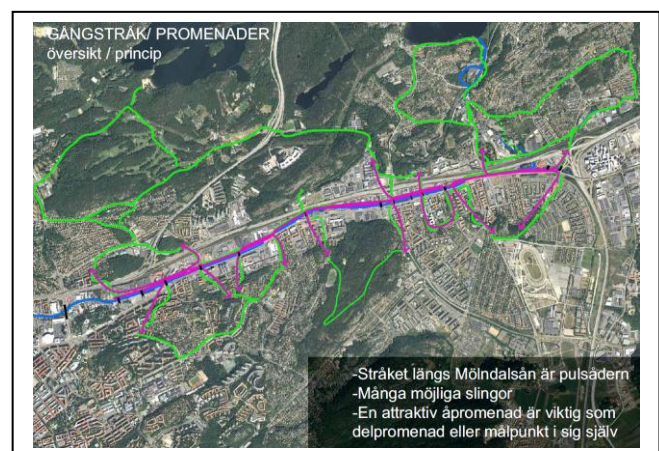
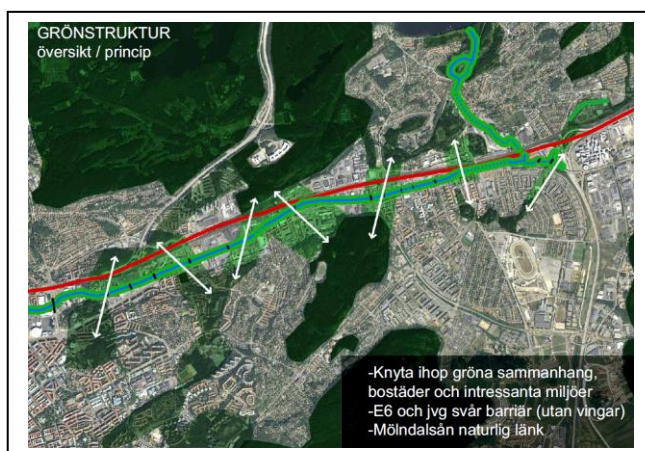
Ett tydligt helhetstema som får ett extra plus för tanken på hur det skall fungera i mörker. De ingående tematiska exemplen är bearbetade i flera skalor. Kan vara svårgenomförbart i sin helhet, framför allt över tid. Utan ett helhetsgenomförande tappar temat sin styrka.

Mareld

Marelds förslag handlar om att förtydliga och förtäta trafikrummet med båda byggnader och grönt samt att avskärma från såväl hörbart buller som visuellt buller. Vidga årummet där det är möjligt och öka närkontakten med vattnet. Stråket utgångspunkt för olika långa promenadslingsor. Många exempel från internationella lyckade projekt.

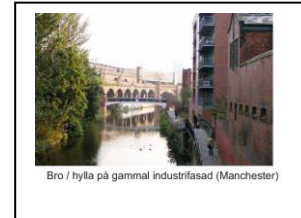
Problem:

- Brett och otydligt trafikrum
- Smalt grönt årum utom vissa partier i söder
- Stora parkeringar och öppna hårdgjorda ytor
- Stora kvarter med ofta solitära byggnader
 - otydliga gränser
- Barriärer (väg, spårväg, motorväg, järnväg, stängsel)
- Brist på grönska och sammanhang

Exempel

Förslag

SYNLIGGÖRA ÅRUMMET

Träddå längs ån

- signalerar ån
- skuggar vattnet sommardag (fisk)
- sammanhängande träd, växelvis på de båda sidorna efter behov
- friare naturliga grupperingar närmast ån i kombination med stadsmässigare regelbundna rader längs Mölnåls/Göteborgsvägen etc

= grönare upplevelse av Mölnåls dalgång

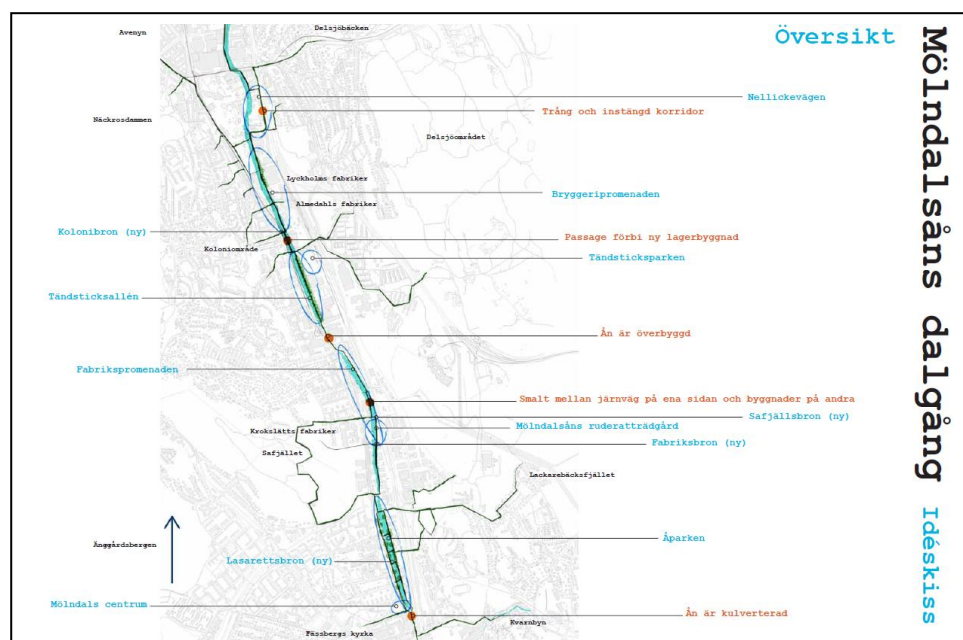
= tätare och tydligare vägrum

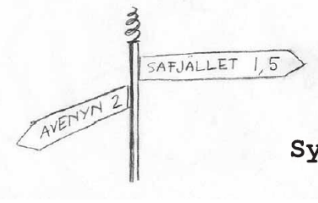

Kommentar: Förslagets styrka ligger i alla innovativa detaljidéer om allmänhetens tillträde till ån, hur den kan synliggöras i stadsrummet och hur attraktionskraften kan utvecklas för detta ändamål genom plats för händelser. En serie bilder ”före och efter” som inte redovisas i denna rapport ger handfasta genomförandeförslag.

WSP

Detta förslag trycker dels på kopplingarna till kringliggande grönområden och dels på detaljförslag för ökad grönska..

Övergripande riktlinjer

Mölnadalens dalgång

Koppla ihop närliggande (grön)områden

Synliggöra ån genom att skapa landmärken

Förstärka närheten till vattnet

Förstärka den industrihistoriska känslan

Skapa en trivsam och stadsmässig blågrön miljö

Minska buller t ex med genomskinliga bullerskärmar

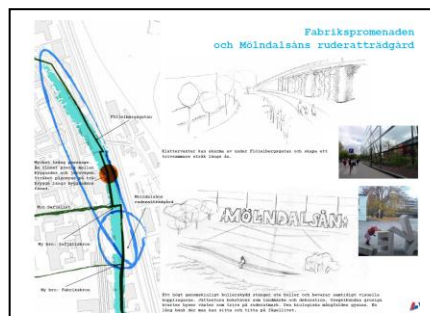
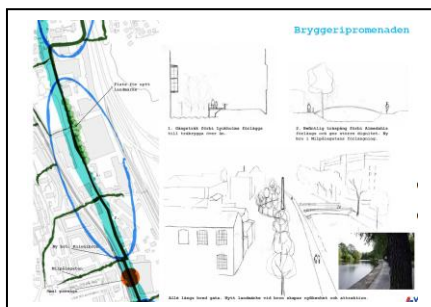
Nytt stråk på östra stranden

Befintligt GC-stråk behålls som snabbstråk

Urbana motionsslingor, skyltar som visar avstånd

Actionpark

Förstärka kontraster: modernt – historiskt

Kommentar: Många fina skisser på förbättringar i det lilla som sammantaget kan ge en väsentligt förbättrad grönstruktur i årumsområdet. Sekvensen temaparker och –promenader ett bra och användbart tema där helheten inte går förlorad om inte allt blir genomfört.

Diskussion från seminariet:

Helena: Bra med tre olika förslag med olika idéer men som kompletterar varandra. Förslag som kan byggas ihop. Ett tydligt koncept är ett måste.

Inger: Man kan titta på olika karaktärer. Vilka huvudidéer vill vi ha med i kommande detaljplaneringar?

Pernilla: Mycket inspirerande. Vi ska jobba in miljöfrågor i detta. För klimatet måste det jobbas in mer grönt. Åtgärder för klimatförändringar, lokalklimat, dagvatten mm är viktiga att få in området. Vegetation kan ta upp en del av luftföroreningar.

Eva: Man måste inte gå/promenera hela tiden bara utefter ån, t ex är Lyckholms en rolig miljö som man kan gå igenom.

Stadsbyggnadskontoret

Lars-Erik: Ser gärna en blandning av park och det som är naturligt. Ta tillvara befintligt. Gillar idén med rudera trädgård. För t ex fladdermushotell är det en fin miljö ute efter ån.

Leif-Henrik: Arbete pågår ute efter Mölnålsån och Göteborgsvägen inom Mölnåls stad. Utmed ån görs återplanteringar efter rensningen, Göteborgsvägen byggs om och planteras, konstgräs läggs i spårvagnsspåret. Driften är en viktig fråga. Många arbeten har redan påbörjats t ex vid "bäverparken". En viss standard behöver hållas mitt i stan (Mölnåls). Taken är berghållar för måsarna. Grön färg som i Temas förslag – häftigt. Små platsspecifika åtgärder kan ge stora effekter.

Bodil: framförde att ån börjar redan vid Stensjöns utlopp och att hela sträckan bör behandlas i en helhet. Konstaterades att för Forsåkersområdet kommer ett omfattande planarbete som naturligtvis skall samordnas med förslag i dalgången, men att denna del av Mölnålsån ligger utanför aktuellt planområde.

Gröna väggar är ett sätt att bredda grönstrukturen på platser där det är smalt. Fastighetsägarna måste väckas och fås att göra åtgärder på sin mark. Idén med ett färgkoncept ty ex "grönt" eller koncept med attribut i stadsbilden som stolpar, belysning, papperskorgar diskuterades. Gångstråk utmed ån är en viktig strategi även om man inte kan komma fram överallt, t ex genom Liseberg. Att blanda olika upplevelsevärden är positivt, liksom att få in ekologiska moment. Bergslutningarna är karakteristiska för upplevelsen av dalgången.

Sammanfattningsvis var de båda städerna mycket nöjda med förslagen och uttryckte förtjusning över såväl olika idéer som de helhetsgrepp som föreslogs.

Sammanfattning och fortsättning:

Samtliga analyser uppmärksammade bristen på tvärförbindelser och möjligheter att binda samman med omgivande grönområden. Många bra och genomförbara idéer lokalt både för att öka inslaget av grönt, uppmärksamma ån i stadsrummet och öka attraktionskraften i promenadmiljön.

Förslag till principer i Föp:en och som underlag i kommande detaljplaner:

- Ån bör vara tillgänglig för allmänheten i första hand på båda sidor, i andra hand på ena sidan.
- Kulturmiljön bör åskådliggöras som en tillgång i å-rummet.
- Mängden grönska i anslutning till ån bör ökas.
- Där tillfälle ges bör flera av de föreslagna förändringarna genomföras.
- Ansträngningar bör i samband med detaljplanering göras att skydda promenadmiljön för buller från motorvägen.

2011-10-21/Inger Bergström